Region Stockholm

INTERPELLATION

REGIONFULLMÄKTIGE

Vänsterpartiet

2020-05-05

Interpellation av Stellan Hamrin (V) om Stockholms vattennivåer

Klimatförändringarna påverkar allt och alla. Regionen har som mål att genom kraftfulla åtgärder uppnå netto noll-utsläpp senast 2045. Det blir mer och mer uppenbart att detta inte kommer att lyckas. Ett större fokus behövs på skademinimering och anpassningar för att hantera de skador som den pågående klimatförändringen resulterar i. Den för svensk del viktigaste av dessa är den framtida vattensituationen.

Vatten-balansen kommer att förändras genom att havet stiger, nederbörden ökar och temperaturen stiger i större delen av landet. Detta kommer att leda till för mycket vatten på de flesta håll och för lite i vissa delar, framför allt i skärgården. Vattenkraftbolag och myndigheter lägger nu stora resurser på att anpassa alla svenska vattenkraftverk med målet att minska risken för översvämningar till mindre än 0,1 % på 100 år.

Pågående arbeten med Mälarens nya reglering och ombyggnaden av Slussen sker enligt Staden för att förhindra översvämningar p.g.a. ökad nederbörd och tillrinning till Mälaren. Som vi tidigare påpekat tas alldeles för liten hänsyn till kommande havsnivåer.

Vi blev nog alla därför förvånade när det visade sig att den vattendom som reglerar Mälarens avbördning inte tar tillräcklig hänsyn till dagens nederbördsförhållanden. Vid tretton-helgen – efter att Mälaren på grund av långvarig med ändå ganska måttlig nederbörd stigit 2 månader i sträck – återstod 2 dygns regn (3 cm) till att Mälaren började rinna in i Gamla Stans T-bane station. Då hade mindre översvämningar redan skett på en rad andra ställen. Denna situation uppstod därför att man följde de regler (de s.k. Tapp-ställaren) som anger vid vilken vatten-nivå portarna till havet ska öppnas och – möjligen – på att man inte ville avbryta arbetet med Nya Slussen. Alldeles för sent öppnades alla portar inkl. Södertälje Kanal, Hammarby-slussen och Slussen.

När portarna sedan öppnades kring nyår skulle Mälaren enligt beräkningarna börja sjunka dagen därpå. Trots att nederbörden upphörde sänktes inte Mälaren förrän 1 vecka senare. Om inte det ”ansvariga” regnområdet flyttat 15 min sydväst ut hade hela Mälaren svämmat över.

Ett par veckor därefter inträffade dessutom det ovanliga att Östersjön under flera dagar stod högre än Mälaren. Då kan inget vatten rinna ut ur Mälaren och hade detta inträffat några veckor tidigare hade situationen blivit katastrofal med en möjlig vattennivå-höjning på 1 cm/timme.

Det är uppenbart att regleringen av Mälaren inte sker med tillräcklig stor säkerhetsmarginal och att en översyn av gällande regler behöver ske.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt regionråd:

1. Hur kommer du att förvissa dig om att stadens hantering framöver av Mälarens vattennivå sker med mindre risk för översvämningar än vad nu gällande regelverk anger?
2. Hur kommer du att verka för att det inför kommande år görs en översyn av reglerna för hanteringen av Mälarens vattennivå?

Stellan Hamrin (V)